

Sistem za zasekovanje in žlebljenje Binderhaus R36.

Nov zasekovalni stroj za digitalno izdelane tiskovine

Podjetje Binderhaus je razvilo nov stroj za zasekovanje in žlebljenje v enem, to je model R36 za dodelavo papirja formata največ 36 x 65 cm.

Stroj je bil razvit posebej za potrebe digitalnih tiskarjev in kopirnic. Zagotavlja zanesljivo kakovostno zgibanje brez pokanja papirja. S širino dodelave 36 centimetrov stroj ustreza dodelavi izpisov v formatu večine digitalnih tiskarskih sistemov. Model stroja R36 omogoča zasekovanje in žlebljenje papirja gramature od 80 do največ 400 g/m² s hitrostjo 6000 listov formata A4 na uro. Kot dodatna možnost so na voljo tudi orodja za perforiranje in mikroperforiranje različnih širin. Sistem odlikuje tudi produkcijsko učinkovit vlagalnik z zračno vodenim vlaganjem.

Orodje za žlebljenje je zasnovano tako, da sta možni dve debelini žlebljenja z enostavnim obračanjem orodja za 180 stopinj.

Zračno vlaganje zagotavlja zanesljivo dodelavo vseh vrst papirja, tudi najbolj gladkih ali potiskanih s tonerjem na osnovi voska ali silikonov. Poleg tega ne povzroča nepotrebnega drgnjenja in poškodb izpisa. Samodejno vlaganje podpira papirje dolžine največ 85 centimetrov, dodelujemo pa lahko tiskovine dolžine vse do 200 centimetrov, pri čemer je potrebno ročno vlaganje.

Več informacij na www.binderhaus.com.

www.graficar.si

Kot je dobro znano, je moral Primož Trubar leta 1548 prvič zapustiti domovino. Zatekel se je k verskim somišljenikom najprej v Nürnberg, kmalu zatem pa dobil mesto pridigarja v Rothenburgu in leta 1553 položaj vodilnega mestnega župnika v Kemptnu.

Iz najstarejšega ohranjenega Trubarjevega pisma (1553) izvemo, da je za službo v Kemptnu zanj posredoval šolnik v mestu Schwäbisch Hall, Bartholomäus Holdenried, po katerem je Trubar poslal pozdrave tamkajšnjemu župniku Michaelu Gräterju. V izgnanstvu se mu je zastavljalo vprašanje, kako pomagati rojakom na Kranjskem in širše, in odločil se je za prevajanje novega nauka v materinščino in širjenje prave vere s tiskom. Za začetek je pripravil Catechismus z glavnimi verskimi resnicami, ki ga je povzel po württemberškem reformatorju Johannesu Brenzu (1499–1570), in mu dodal prvo slovensko pesmarico in pridigo o veri. Skupaj s katekiz-

mom je izšla še drobna knjižica za šolsko rabo, Abecedarium. Preden je dal Trubar katekizem v tisk, ga je poslal v odobritev v Ljubljano.

Težava je nastopila, ko je bilo treba poiskati tiskarja, kajti od leta 1548 je veljal cesarski »interim«, nekakšen zakon o ponovni vzpostavitvi katoliške vere, ki je strogo prepovedoval tiskanje in širjenje spornih nauk in grozil s hudimi kaznimi. Nürnberški tiskarji niso hoteli tvegati, zlasti ker bi bilo delo v tujem jeziku še posebej sumljivo. Trubar sam pravi v omenjenem pismu in tudi kdaj pozneje, ko govori o svojih začetkih, da so ga v Hallu najprej zavrnil. Očitno pa so bili ponovni poskusi uspešni in morda po posredovanju omenjenega župnika Gräterja se je le posrečilo pridobiti tiskarja, ki pa se je skril za izmišljenim impresumom, po katerem da je knjižici natisnil na oddaljenem Sedmograškem v današnji Romuniji neki Jernej Skurjanic: »Gedruckt inn Sybenburgen durch

Primož SIMONITI
vir: DELO - Književni listi

NOVO SPOZNANJE

KDO JE TRUBARJU NATISNIL PRVI SLOVENSKI KNJIGI

den Jernei Skuryaniz«. Kot je znano, je letnica izida 1550 v Abecedariju domiselno skrita med kolono števil, Trubarjevo ime pa se najde v slovenskem besedilu Katekizma, tako da ga nemški bralec ni mogel najti.

Pred kratkim je nemški raziskovalec zgodnje zgodovine tiska, dr. Helmut Claus iz Gothe, v mednarodno uglednem Gutenbergovem zborniku (Gutenberg Jahrbuch 2013, str. 127–138) prepričljivo in nedvoumno dokazal, da je Trubarjevi knjigi Catechismus in Abecedarium leta 1550 natisnil tiskar Peter Frentz v Schwäbisch Hallu. V to mesto je najbrž prav Brenz leta 1536 pripeljal prvega tiskarja Petra Braubacha (ta se je pozneje s tiskarno preselil v Frankfurt na Majni), v njegovi hallski delavnici pa je bil zaposlen Peter Frentz, ki se je leta 1545 osamosvojil in do smrti leta 1553 v Hallu natisnil približno 25 še danes dokazljivih del. Ime tiskarja Frentza je pri nas neznano.

V znanstvenem proučevanju Trubarja je doslej zaradi pomanjkanja primarnih virov brez posebnih utemeljitev veljalo, da je prvi slovenski knjigi natisnil v Tübingenu tiskar Ulrich Morhart St., v čigar tiskarni oziroma tiskarni njegovih dedičev je Trubar pozneje objavil vsaj dvajset svojih knjig. Helmut Claus se je kot menda najboljši poznavalec tipografskega gradiva nemških tiskarjev v 16. stoletju lotil minuciozne analize in nato podrobne primerjave črkovnega gradiva in nekaj majhnih lesorezov v obeh Trubarjevih delih z nesporno izpričanim tipografskim fondom v obeh tiskarnah, na eni strani Morhartove v Tübingenu in na drugi Frentzove v Hallu. Clausov sklep se glede na obširne primerjave, ki jih ta zgolj informativna notica pač ne more ponoviti, glasi: »Ni več mogoče vztrajati pri Tübingenu kot kraju natisa in Ulrichu Morhartu St. kot tiskarju.« Še več: »Skromni tiskarni Petra Frentza v Schwäbisch Hallu pripada čast, da je izdelala oba slovenska prvotiska.«

